

Hij zegt daar, dat de wereldgeschiedenis is het wereldgericht. „Sie hat immer dem stärkeren, volleren, seiner selbst gewissen Leben Recht gegeben“. Zij heeft die menschen en volken ten doode gedoemd, voor welken de waarheid meer was dan de daad, de gerechtigheid wezenlijker dan het leven.

Het lijkt menigmaal zoo. Maar het is zoo niet. Want het is onze Heere Jezus Christus, Die voor Zijn kerk en Zijn staat en Zijn maatschappij waarheid en gerechtigheid zal doen zegevieren. Ja Die reeds overwonnen heeft. En daarom kunnen wij na deze blijde dagen ook blijde de toekomst tegengaan.

Met hartelijke groeten en heilbiede uw toegeneegen
MARNIX.

ONS VONNIS OVER HET PRAE-ADVIES INZAKE CHAMIERUS GEHANDHAAFD.

In een vorig artikel werd aangetoond, dat het synodale Praeadvies (dr Ridderbos, dr Grosheide, dr Polman) zich volkomen vergiste, toen het Chamierus aandende als „Kroongetuige“ vóór de meeningen van de „synode“ van 1944 en van het Praeadvies. We brachten tevens in herinnering, dat dr A. D. R. Polman daarna geprobeerd had, de ter synodevergadering door eenige synodeleden uitgebrachte critiek van de hand te wijzen in nog al gedurfd beweringen. Den inhoud daarvan kennen we alleen bij geruchte. Maar we weten er genoeg van, om dr Polman, nu het wenschelijk blijkt, nog eens aan den tand te voelen. Daartoe zullen we omtrent Chamierus nog een en ander opmerken. Gemakshalve breng ik een nummering aan in de vermelding van Chamierus' stellingen

In deel IV wordt de stelling opgeworpen: „dat het bloote gemis, de bloote berooving, van het element (in den doop, het doopswater dus) niemand afhoudt van de eeuwige zaligheid of te wel het Koninkrijk der hemelen.“ Deze stelling wordt aldus bewezen:

nr. 1: indien niemand zalig zou mogen worden die niet gedoopt is, dan zou zonder doop de genade hetzij heelemaal ontbreken, hetzij niet krachtig zijn.

nr. 2. Maar deze consequenties (n.l. dat bij ontstentenis van den doop de genade of ontbreekt, of krachteloos is), zijn beide vals.

nr. 3. Derhalve is ook de opgeworpen stelling zelf vals.

Maar nu begint de wagen van het betoogen en tegen-betoogen op gang te komen. De tegenstander is zoo gauw niet uit het veld geslagen. De vraag wordt nu gesteld: Kijk stelling nr. 1 nog eens goed aan, vooral punt 1. Daar staat (we maken daar maar nummer 4 van):

nr. 4: „Zonder doop zou de genade heelemaal ontbreken“.

Chamierus heeft dat wel als een onzinnige bewering afgewezen. Maar — zoo werpt de tegenstander op — maar is het nu wel zoo dwaas als hij zegt?

Welaan, dan wordt in een aparte bewijsvoering door Chamierus de dwaasheid óók van stelling nr. 4 aangetoond. Het bewijs luidt als volgt:

nr. 5: het is onweersprekelijk, dat al diegenen, van dewelke het Koninkrijk der hemelen is, de genade hebben.

nr. 6: maar van sommige niet-gedoopten staat toch vast, dat hunner het koninkrijk der hemelen is.

nr. 7: maar dan staat ook vast, dat sommige niet-gedoopten de genade hebben.

Met andere woorden: het is en blijft toch heusch een dwaasheid, te zeggen: als er geen doop is geweest, dan ontbreekt de genade heelemaal.

Maar nu zijn we er nog niet. Nu moet óók weer van deze nieuwe bewijsvoering elk onderdeelje seculair onder handen genomen.

Eerst nr. 5. Maar daarvoor behoeven we niet lang te praten; gereformeerd en roomsch zijn het dáarover wel eens.

Dan nr. 6. Nr. 6 luidde:

„sommige niet-gedoopten hebben toch het koninkrijk der hemelen“.

Let erop, dat in de aller-eerste stelling, die we hierboven afdrukten (dus die, welke aan „nr. 1“

vooraft) de uitdrukking „het koninkrijk der hemelen“ is gelijk gesteld aan: „de eeuwige zaligheid“. We kunnen dus stelling nr. 6 ook zoo lezen:

„sommige niet-gedoopten hebben toch de eeuwige zaligheid“.

Welnu, deze stelling nr. 6 wordt door Chamierus aldus bewezen: toen de kinderen tot Christus werden gebracht, sprak Hij: laat de kinderen tot mij komen en verhindert ze niet, want dezulken is het koninkrijk der hemelen. Ook ongedoopten kunnen dus dat koninkrijk „hebben“. Want die kinderen uit het verhaal waren ongedoopt.

Hier moeten we even stilstaan. Bij dat bewijs van stelling nr. 6. Verder gaat op het oogenblik het gezichtsveld niet.

Als stelling nr. 6 door Chamierus op boven aangegeven wijze is bewezen, dan komt een roomsche in het geweer. Hij heet Gregorius de Valentia. Chamierus zelf roept hem ten toonele, en laat hem aan het woord. Alles goed en wel zegt Gregorius de Valentia, ik wilde de stelling wel toegeven, maar er moet iets bij gezegd worden; er moet een conditie aan verbonden worden, n.l. deze conditie: „als ze in Christus worden wedergeboren“.

Welneen, repliceert nu Chamierus: die conditie van eerst-nog-wedergeboren-moeten-worden accepteer ik niet, ze zijn al wedergeboren.....

Ze zijn 't al.....

Het schijnt, dat de praedictuur van dit laatste zinnetje bij velen als een bom heeft gewerkt. Dus — Chamierus toch synodaal? En het Praeadvies dan toch in zijn lijn?

We antwoorden: laat u toch niet van de wijs brengen door heeren, die óf niet weten, hoe ze die latijnsche schrijvers moeten lezen óf geen tijd er voor nemen. Het was toch een kapitale vergissing, die hier het woord nam. Want de synodale adviseur dacht, dat het in die passage van daareven liep over de kinderen, bedoeld in den tekst, waarmee stelling 6 door Chamierus uit de Schrift werd bewezen. „Ze worden niet wedergeboren, doch ze zijn het“, die bijzin werd dan maar rustig en triomfantelijk op „de kinderen“ toegepast. Klaar is Kees. Klaar ook de synode.

Maar wie nog iets begrijpt van dat piepen en knarsen van den syllogisme-wagen in het ellenlange betoog van Chamierus, die heeft natuurlijk onmiddellijk begrepen, dat de zin: „ze worden niet wedergeboren doch ze zijn het“, slaat NIET op „de kinderen“ der geloovigen, DOCH op het onderwerp van den zin, die hierboven stelling 6 vormden. Namelijk op die „sommige“ (!) niet-gedoopten, die toch de eeuwige zaligheid hebben.....

De heele zaak is toch zoo doodeenvoudig. De Roomsche Gregorius de Valentia wil natuurlijk vasthouden aan zijn roomsche opvatting, dat de doop de wedergeboorte WERKT; dat men dus vóór den doop niet wedergeboren kan zijn; en dat derhalve die niet-gedoopten, om werkelijk zalig te worden, toch eerst NOG moeten wedergeboren worden. Maar Chamierus haalt nu onder dien roomschen optrek het fundament weg. Die niet-gedoopten behoeven, om zalig te worden, niet eerst nog eens naar het roomsche doopsvont toe, om daar wedergeboren te worden. Als God hen tot de zaligheid roept, wel, dan zijn ze al wedergeboren. Het is niet zoo, dat dat wonder pas door den doop tot stand komen kan.

Hetgeen we opmerkten wordt trouwens bevestigd door hetgeen dan verder gezegd wordt. Bij die niet-gedoopten constateert Chamierus tweemaal mogelijkheid:

1e) er zijn er, die niet in Christus wedergeboren zijn; tot hen komt de eeuwige zaligheid dan ook niet;

2e) anderen zijn door genade wedergeboren.

Derhalve: ook ongedoopten kunnen wel degelijk zalig worden, als ze n.l. wedergeboren zijn.

Dat is wel heel wat anders dan het Praeadvies Chamierus laat zeggen. En om allen wind uit de zeilen van dit Praeadvies te nemen, mogen we nog even den vinger leggen bij een passage, even verderop; daar vertelt Chamierus met het leukste gezicht ter wereld, dat hij, als hij Gregorius de Valentia een plezier ermee kan doen, ook wel dien ónvoltooid-tegenwoordigen-tijd („als ze wedergeboren WORDEN“) gebruiken wil in stelling 6; aan woordenzijferij heeft hij geen behoefte. Daar gaat dus het perfectum (de voltooid-tegenwoordige-tijd) van synode en Praeadvies heelemaal over

boord. Aan dat perfectum worden tegenwoordig kandidaten en professoren „opgehangen“, door een synode, wier voorlichters Chamierus niet goed konden lezen. En als ze dan een keer een perfectum bij hem tegenkomen, dan zijn ze zoo blij, dat ze van pure blijdschap vergeten:

1e dat het gebezigde perfectum met „de kinderen des verbonds“ vóór hun doop niets te maken heeft, doch met degenen die ongedoopt zalig worden vóór hun intrede in de zaligheid;

2e dat het perfectum: „ze ZIJN wedergeboren“ later óók nog cadeau gedaan wordt door Chamierus.

Als dus Chamierus zegt, dat de wedergeboorte inderdaad moet ondersteld worden, dan is dat niet een onderstelling voor de bediening van den doop, doch voor de verzekering, dat de bedoelde personen de zaligheid verkrijgen.

Wie denkt er onder ons anders over? Chamierus concludeert, bewezen te hebben dat dus toch inderdaad sommigen (aliquorum) zijn, die het koninkrijk des hemels hebben, en toch niet gedoopt zijn. Wij herhalen: wie denkt er onder ons anders over?

Voor dit maal genoeg — om ons te bedroeven over de voorlichting van het Praeadvies.

Omdat evenwel, naar ons gebleken is uit brieven van belangstellende lezers, dr Polman nog een pijl op zijn boog zegt te hebben, willen we hierna nog een keer op Chamierus terugkomen. Het is ons niet om dr Polman e.s. te doen, maar om de kerken, die door zijn en anderer onrijpe conclusies uit slecht gelezen latijnsche schrijvers op een dwaalspoor geleid worden, en maar niet ertoe te bewegen zijn, te erkennen, dat ze zich vergrepen hebben aan recht en waarheid.

K. S.

OPVOEDING EN Onderwijs DE VRIJE UNIVERSITEIT.

Hier worde gepubliceerd een correspondentie met Directeuren van de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag te Amsterdam, van welke vereeniging de Vrije Universiteit uitgaat. Het recht tot publicatie van deze stukken werd van den aanvang af door mij voorbehouden.

Sappemeer, 17 November 1945.

Den hoogerzamen Heeren Directeuren der Vereeniging voor H.C. op Ger. grondslag Amsterdam.

Hoogerzame Heeren,

Het zij mij vergund met bescheidenheid en tevens met vrijmoedigheid het volgende onder Uwe gewenschte aandacht te brengen.

Niet zonder verbazing heb ik kennis genomen van de persverslagen aangaande de jongste jaarvergadering van de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, volgens welke verslagen Ds J. Overduin van Arnhem in een toespraak, getiteld: Tegenwind, hen die de binding aan de bekende leer- en tuchtbeslissingen van de laatste Generale Synodes der Gereformeerde Kerken in Nederland verwerpen, heeft gekwalificeerd als destructors.

Wanheer Ds Overduin aldus gesproken zou hebben op een kerkelijke vergadering — ik zou zijn standpunt en zijn spreken vandaaruit volkomen kunnen billijken. Nu hij zulks gedaan heeft op een jaarvergadering van de vereeniging bovengenoemd, is dat echter niet het geval.

Immers deze vereeniging heeft steeds willen zijn een interkerkelijke vereeniging. De vrijheid, die behoort bij haar opzet en die uitgedrukt is in den naam van haar hoogeschool, is toch niet slechts een vrijheid van den staat maar ook van alle kerkelijk instituut. En hoewel het meerendeel van haar leden, begunstigers en vrienden gevonden werd en wordt onder hen die kerkelijk behooren tot een Gereformeerde Kerk, zij heeft toch steeds ook ahang gezocht bij anderen van Gereformeerde belijdenis, die kerkelijk anders waren georganiseerd, zij heeft aan haar hoogeschool ook verbonden hoogleraren van andere kerkelijke gemeenschap.

Hoezeer dit beginsel in zijn praktische uitwerking dikwijls voor moeilijkheden plaatsen moet, zij heeft het toch steeds gehandhaafd.

Daarom is het nu zoo bevreemdend dat leden eener bepaalde kerkgemeenschap, die staat op den bodem van de Gereformeerde confessie, waaronder verscheidene begunstigers der vereeniging gevonden zullen worden, in een jaarvergadering met bovengenoemden naam worden aangeduid.

Te meer is dat bevreemdend waar de door deze „destructors“ gehuldigde kerkrechtelijke opvattingen geput zijn uit het onderwijs dat gedurende de eerste 40 jaren van haar bestaan aan de Vrije Universiteit is gegeven, en de vrijheid die deze

„destructors“ sluiten, p. Vrije Uni.

Ik zou

lijkt den avoueerer

Blijft a achterweg wonderen.

Kerken (cieelen st trouwens prijs stell

Het zo op moest, en heb

ideal h paalde ke

Van ha der V.U. concrete

Met ve

Het an a. dat Overduin,

b. dat verlag is dier plaat symptoom

Den Boe die kerke dus blijkk

ziet op a. Hierop

Den Vere Amst

Hoog

Uw ant 1945, ged

Volgens spreker t ging voo

het versl gevonden, aan dat

waarheid, dat het D van den

zij zoo.

Nu had de spreke

lijk zou z niets kur

lijk ik, z den waar hebben g

In afw eering va contribua

grondslag den alle l

Dit sch kan. Ik b Universit

brengen i

Met ve

N a s ch Studente

de geschc zijn 16e

aan open woordige

aan de V. g e k o z van enkel

Tenslot daarna l

dus. Na Ik kreeg

worden? dat m b e z w ben ik, i

belofte, l boodscha nooit me de k w e

Tenslot den gedes open „interker bekwaam

1) Met andere woorden: het enkele feit, dat iemand niet met water gedoopt is, dat is op zichzelf nog geen oorzaak van zijn verloren gaan.